

Волонтерська діяльність в Україні є такою, що дозволяє говорити про неї як про суспільне явище та як про важливу складову діяльності недержавних соціальних служб. Я думаю, що кожна людина хотіла такого розвитку волонтерства, який би:

- заохотив молодь та дорослих людей до лідерства через надання послуг протягом більшої частини життя;
- надав можливість усім займатися волонтерською діяльністю;
- надав слово тим, які не можуть за себе говорити;
- дав змогу людям постійно набувати певних навичок і здібностей, відчувати, що допомогу, яку вона здійснює є вартою уваги;
- сприяв національній та глобальній солідарності.

В загальному ж, волонтерство, є запорукою успішного процвітання нашої країни. А волонтери - першопрохідці, які вказують шлях до просування.

Список використаної літератури:

1. Беспалько О. В. Соціальна робота в громаді : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів / О. В. Беспалько. – К. : Центр навч. літератури, 2005. – 172 с.
2. Закон України «Про волонтерську діяльність» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/3236-17>.
3. Крапівіна Г.О. Кластеризація на ринку праці волонтерства / Г.О.Крапівіна // БізнесІнформ. – 2012. – No 4. – С. 157-161.
4. Підготовка волонтерів та їх роль у реалізації соціальних проектів / заг. ред. І. Звереві, Г. Лактіонової. – К. : Науковий світ, 2001. – 49 с.
5. Главник О. Волонтерство в соціальній роботі /Упорядник.: О. Главник, Н. Романова, Т. Друженко. - К.: Главник, 2006.–152с.

Науковий керівник: к. філос. н., доцент Бичук І.О.

Р. С. Плетенчук

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ОСОБЛИВОСТІ ДІТЕЙ-КІБЕРБУЛЛЕРІВ

Постановка проблеми. Ми живемо в часи інформаційного хаосу і величезних потоків інформації різного роду. Інтернет так чи інакше формує світогляд людей та їхні цінності. З Інтернету люди дізнаються про варіанти поведінки, яка розцінюється в даному суспільстві як відповідна тій чи іншій соціальній групі. Також тепер з'явилась можливість широко розповсюджувати негативну, агресивну інформацію і цим привертати суспільну увагу, що отримало специфічну назву «кібербулінг».

Отже, нині Інтернет має суттєвий вплив на молодих людей як на групу найбільш сприйнятливих споживачів інформації і можна стверджувати, що технологічні засоби комунікації стали новітньою «зброєю» для сучасних підлітків і суспільства в цілому.

Ступінь досліджуваності проблеми. Останніми роками кібербулінг досить інтенсивно досліджується українськими дослідниками Л. Данильчуком, Н. Дмитренком, Н. Вітюком., Р. Ковальськi, Т. Єлисеєвою, О. Ковригіною, В. Сергєєвою, К. Тарасовою, А. Федоровою, Г. Щербаковою та іншими. Проте й досі немає чітко визначених особливостей дітей-кібербуллерів.

Мета статті полягає у виділенні характерних особливостей дітей-кібербуллерів.

Виклад основного матеріалу. Кібербулінг (кібернасильство, кіберхуліганство, кіберагресія) - це агресивна поведінка певної особи, частіше підлітка, яка здійснюється проти конкретної дитини (жертви) засобами електронної комунікації: Інтернет, мобільні телефони, соціальні мережі [1].

На думку М. Акуліч, основною метою кібербулінгу є внесення розладу у суспільство, оскільки повідомлення несуть саркастичний і провокаційний характер та спрямовані безпосередньо на конфлікт.

Кібербулінг став новим виявом насильства, який включає в себе надзвичайно широкий спектр дій (від грубих жартів до віртуального терору) над психічним здоров'ям людини, що без жодних сумнівів призводить до подальшої соціальної девіації.

Внаслідок несформованості світоглядних принципів, відсутності стійких життєвих установок, ціннісних орієнтацій, найбільш схильними до кібербулінгу найчастіше бувають неповнолітні. Учасниками такого виду булінгу є агресор, потенційна жертва та спостерігач.

У межах нашого дослідження, в першу чергу, нас цікавлять агресори, які чинять безпосередній вплив на жертв. І надалі ми будемо називати їх «діти-кібербуллери».

П. Афтаб виділяє чотири типи дітей-кібербуллерів: 1) «мстивий ангел» (буллер, який вбачає себе борцем за справедливість); 2) «погана дівчина» (буллер, що реалізує втечі від нудьги); 3) «той, що прагне влади» (буллер, що бажає отримати авторитет, використовуючи при цьому інших людей); 4) «ненавмисний» (буллер, у якого відсутня власна мотивація, здійснює насилля тільки через негативні відповіді на провокації) [2].

Однією із причин виникнення «духовного вакууму» у дітей, який часто заповнюється новими «девіантними» авторитетами є вплив низькопробних ЗМІ. Після регулярного перегляду сцен насильства на екрані, підлітки стають менш чутливими до нього і в реальному житті. Демонстрація агресії сприяє засвоєнню агресивних сценаріїв і стає моделлю для її імітації в реальності, що призводить до стирання меж між моральним і аморальним у міжособистісних стосунках.

Можна виділити дві основні форми прояву кібербулінгу: індивідуальну і колективну (таблиця 1).

Д. Олвеус зазначив, що дитина є схильною до кібербулінгу, якщо вона: домінантна особистість; має невірноважених темперамент; імпульсивна; легко фрустрована, має більш позитивне ставлення до насильства ніж більшість дітей з його оточення; важко підкорюється правилам; часто ставиться агресивно до дорослих; проявляє проактивну агресію (наприклад, для досягнення мети) і реактивну агресію (зокрема, у відповідь на провокацію) [5].

Таблиця 1

Форми кібербулінгу та особливості їх прояву

Індивідуальна	Колективна
Переписка з жертвою з використанням провокативної поведінки.	Поширення особистої інформації (найчастіше фейкової) про жертву у значному колі осіб.
Розсилка фото і відео образливого характеру.	Зйомка цькувань та бійок з подальшим поширення в мережі Інтернет.
Різного роду погрози.	Змова проти жертви та її ігнорування.

Таким чином, основними особливостями дітей-кібербуллерів є: використання мережі Інтернет як інструменту для насилля; насильницькі дії відповідно до темпераменту та характеру; тактика поведінки (індивідуальна чи колективна).

Ми вважаємо, що варто активно залучати школи до боротьби з даною проблемою: контролювати активізацію булінгу в різних його проявах серед дітей та проводити профілактику даної проблеми за допомогою введення в початкову програму предметів з медіаграмотності та бесід із соціальними педагогами/працівниками та психологами на дану тему.

Список використаних джерел:

1. Фадеева М.В. Структура психологічної готовності вчителя до надання психологічної допомоги дитині – жертві кібербулінгу. Проблеми сучасної педагогічної освіти. Серія «Педагогіка і психологія»: зб. статей. Ялта: РВВ КГУ, 2013. Вип. 39. Ч. 1. 316 с.
2. Булінг. URL: <https://stopbullying.com.ua/adults/about> (дата звернення 09.03.19).
3. Солдатова Г. У. Зотова Є. Ю. Агресори і жертви. Булінг в Росії стає серйозною проблемою спілкування в мережі. *Дослідження*. 2012. № 11. С. 42-51.

4. Шевко Н. Р., Ісхаков І. І. Особливості прояву Кібербулінгу в соціальних мережах. Вчені записки Київського юридичного інституту МВС України. 2017. Т. 2 (3). С. 19-22.

5. Olweus D. Bullying at school: Prevalence estimation, a useful evaluation design, and a new national initiative in Norway. *Association for Child Psychology and Psychiatry Occasional Papers*. 2004. № 23. P. 5-17.

Науковий керівник: к. пед. н., старший викладач Пакушина Л.З.

Т. В. Самар

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНА РОБОТА ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ КОНФЛІКТІВ МІЖ БАТЬКАМИ ТА ДІТЬМИ

Нині у функціонуванні сім'ї спостерігається ряд тенденцій, які негативно позначаються на взаєминах батьків і дітей, на особливостях розвитку особистості дитини в сім'ї, на фоні яких особливої актуальності набуває проблема запобігання конфліктів між батьками та дітьми. У сучасних сім'ях поступово погіршуються внутрішньо-сімейні стосунки внаслідок зайнятості батьків на роботі, зменшення обсягу спілкування, соціально-педагогічна некомпетентність батьків, нестача щирості, уважного ставлення один до одного, збільшення нервової напруженості, зростання кількості стресів та екстремальних ситуацій, все це впливає на створення конфліктів у сім'ї, які негативно впливають на її виховну функцію і як наслідок зумовлюють відхилення в особистісному розвитку дитини.

Соціально-педагогічна робота з батьками та дітьми – досить складний напрям роботи. Часто батьки не сумніваються у своїй компетентності, звинувачуючи у випадку появи труднощів у відносинах з дитиною школу та її оточення. Причиною конфліктності між батьками та дітьми, є відмінність у віці, характері, у різних поглядах на цінності, стандарти поведінки, що погіршує їхнє взаєморозуміння.

Проблеми сімейних взаємовідносин привертала увагу багатьох українських вчених та педагогів зокрема: Т. Ф. Алексєєнко, А. С. Макаренко, В. А. Сухомлинський. Науково-психологічні уявлення про особливості сімейних взаємин досліджували А. В. Петровский, Ю. М. Якубова, І. М. Трубавіна. Причини виникнення конфліктів у сім'ї вивчали І. І. Русинка, Л. Й. Гуменюк, В. Я. Галаган, Л. І. Березовська та ін. З позицій соціальної педагогіки досліджували З. М. Шевців, Т. В. Войцях, М. А. Галагузовова, А. Й. Капська та ін.

Конфлікти між батьками та дітьми – часто зустрічаються в сучасних сім'ях. Проте на сьогодні відсутня чітка та ефективна концепція соціально-педагогічної роботи щодо запобігання конфліктів між батьками та дітьми, недостатньо повно розкрито форми і методи такої роботи. Тому **мета дослідження** – полягає у теоретичному обґрунтуванні соціально-педагогічної роботи щодо запобігання конфліктів та дослідженні їх впливу на розв'язання конфліктних ситуацій між батьками і дітьми.

Конфлікт між батьками та дітьми – один із найрозповсюдженіших у повсякденному житті, адже сім'я постійно знаходиться у процесі розвитку, в результаті цього виникають різні непередбачені ситуації (різного роду суперечки, докори, кризи і т. д.) між членами родини, на які необхідно певним чином реагувати [1].